

**DIAGNÓSTICO DA
SITUACIÓN DA INFANCIA E
A ADOLESCENCIA DO
CONCELLO DO ROSAL 2024**

Decembro 2024

Redacción: Mesa de coordinación interna en materia de infancia e adolescencia Concello Do Rosal.

Coordinación: concellería Benestar Social e Igualdade, Beatriz Rodríguez

Asistencia técnica: Atelier SOCIAL SL

ÍNDICE

1. INTRODUCCIÓN.....	4
2. OBXECTIVOS	9
3. METODOLOXÍA E AXENTES IMPLICADOS.....	10
4. DESCRIPCIÓN DO CONTEXTO.....	11
5. ÁMBITOS.....	18
5.1. Dereito á participación.....	18
5.2. Bo trato e contornas seguras e protectoras	23
5.3. Infancia vulnerable.....	28
5.4.A infancia e a adolescencia e a súa relación coa contorna.....	32
5.5. Equipamentos, servizos e actividades.....	35
5.6. Coordinación.....	40

1. INTRODUCCIÓN

A infancia e a adolescencia é unha etapa fundamental no desenvolvemento das persoas, e o seu benestar é un indicador clave da saúde social de calquera comunidade. Neste contexto, o Concello do Rosal comprométese a coñecer e comprender a realidade das nenas, nenos e adolescentes que residen no municipio. Este documento ten como obxectivo establecer un diagnóstico integral que permita identificar as necesidades, dereitos e oportunidades que afrontan as persoas máis mozos na nosa localidade.

A través dun enfoque participativo e multidimensional, búscase recompilar información relevante sobre diversos aspectos que afectan a vida das, a partir de agora, NNeA (nenas, nenos e adolescentes), tales como a participación, educación, a saúde, a seguridade, o acceso a servizos básicos, e o contorno. Esta análise non só se centrará nos datos cuantitativos, senón que tamén se tomará en conta a voz das propias NNeA, así como do persoal técnico e político, as familias e educadores, para obter unha visión máis completa e realista da súa situación.

O coñecemento profundo da realidade da infancia e a adolescencia do Rosal é un paso esencial para a elaboración dun Plan Municipal de Infancia que sexa efectivo, inclusivo e adaptado ás necesidades específicas da nosa comunidade. Este plan non só buscará garantir os dereitos das NNeA, senón tamén promover o seu desenvolvemento integral e o seu benestar, asegurando que teñan a oportunidade de crecer nun contorno seguro, saudable e estimulante.

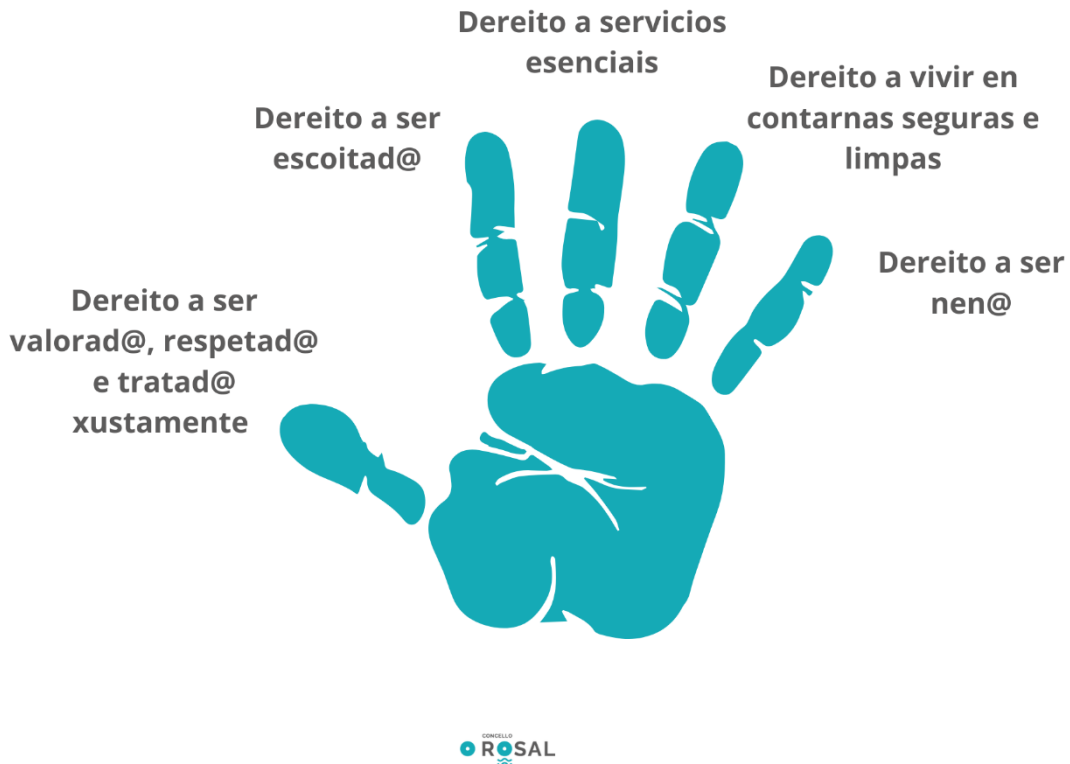
Con este documento, invitamos a todas as institucións e cidadanía en xeral a colaborar na construción dun futuro mellor para as nosas NNeA porque o seu benestar é responsabilidade de toda a poboación.

Este traballo foi realizado grazas á motivación da concellería de Benestar Social e Igualdade, co respaldo do equipo de goberno e coa idea de orientar a política pública municipal, para os próximos catro anos desde un enfoque de dereitos da infancia, con coherencia co resto das políticas e onde se teña en conta o interese e a voz das persoas máis mozos do concello.

A estrutura do documento é a seguinte: • Breve definición dos obxectivos

xerais e específicos deste traballo.

- Descrición xeral das principais características do municipio, tanto a nivel xeográfico como demográfico, centrándose sobre todo na poboación menor de idade.
- Análise dos eixes do diagnóstico desde a perspectiva de Unicef sobre os dereitos básicos das NNeA.

Dereito a ser valorada/ou, respectada/ou e tratada/ou xustamente:

O dereito das NNeA a ser valoradas/os, respectadas/os e tratadas/os xustamente é un aspecto fundamental do respecto ós dereitos da infancia e atópase amplamente reflectido en tratados internacionais, como a Convención sobre os Dereitos do Neno das Nacións Unidas. Para un concello, este dereito implica unha serie de compromisos e accións que deben ser implementados na súa xestión. A continuación, detállanse as principais implicacións:

1. Políticas públicas inclusivas:

O concello debe desenvolver políticas públicas que promovan a inclusión e o benestar das NNeA. Isto inclúe a creación de programas educativos non só que garanten o acceso á educación, senón que tamén fomenten a participación activa as NNeA en procesos de toma de decisións que lles afectan.

2. Protección Legal e Normativa

É imperativo que o concello estableza e reforce un marco normativo que protexa os dereitos da infancia. Isto implica a creación de ordenanzas e protocolos que aseguren que todas NNeA teñan acceso a servizos básicos, atención médica, e protección contra calquera forma de violencia ou abuso.

3. Sensibilización e formación

A sensibilización da comunidade arredor do tema dos dereitos da infancia é clave. O concello debe levar a cabo campañas educativas que informen pais, educadores e cidadáns en xeral sobre a importancia do respecto e a valoración das NNeA. Ademais, a formación

continua dos profesionais que traballan con menores é esencial para asegurar un trato xusto e equitativo.

4. Colaboración Interinstitucional

A implementación dos dereitos da infancia require a cooperación entre diferentes institucións, incluídas organizacións non gobernamentais, servizos sociais e educativas. Un enfoque coordinado permitirá maximizar recursos e esforzos para crear un contorno que respecte e valore aos nenos.

5. Avaliación e monitoreo

Finalmente, é fundamental que o concello estableza mecanismos de avaliación e monitoreo para garantir que as políticas implementadas son efectivas e responden adecuadamente ás necesidades da infancia. Isto inclúe a recompilación de datos desagregados por idade, xénero e outras variables que permitan unha mellor comprensión da situación dos nenos na comunidade.

O dereito da infancia a ser valorado, respectado e tratado xustamente non é só unha cuestión ética, senón un imperativo legal e social que un concello debe abordar con seriedade. A través de políticas inclusivas, protección normativa, participación activa, sensibilización, colaboración interinstitucional e mecanismos de avaliación, pódese crear un contorno no que tódolos nenos poidan florecer e desenvolverse plenamente, asegurando así a súa dignidade e dereitos fundamentais **Dereito a ser escoitado:**

Este dereito implica que os menores teñen a capacidade e o dereito a expresar as súas opinións e ser tidos en conta nos asuntos que lles afectan, promovendo así a súa autonomía e desenvolvemento persoal.

1. Participación Activa: Este dereito permite que as NNeA participen activamente en procesos que impactan nas súas vidas, desde decisións familiares ata políticas públicas. A súa voz debe ser considerada na toma de decisións, o que fomenta un sentido de pertenza e responsabilidade.
2. Desenvolvemento de habilidades: Ao ser escoitadas, as NNeA desenvolven habilidades comunicativas e de pensamento crítico. Teñen a oportunidade de aprender a articular as súas ideas e sentimentos, o cal contribúe ao seu crecemento emocional e social.
3. Protección da Identidade: escoitar ás NNeA respecta e protexe a súa identidade e as súas experiencias individuais. Cada NNeA ten unha perspectiva única superada no seu contexto cultural, social e familiar, e o seu dereito a ser escoitada/ou garante que estas perspectivas se recoñezan e valoren.
4. Promoción do benestar: O exercicio do dereito a ser escoitada/ou pode contribuír significativamente o benestar emocional dos menores. Ao posibilitar que expresen as súas preocupacións e desexos, bríndaselles un espazo seguro onde se poden sentir validados e respectados.
5. Responsabilidade das institucións: Este dereito impón unha obriga a gobernos e institucións para crear espazos apropiados onde as NNeA poidan ser escoitada/os efectivamente. Isto inclúe a capacitación de profesionais que traballen con nenos, así como

mecanismos para asegurar que as súas opinións sexan consideradas seriamente en todos os niveis de decisión.

O dereito a ser escoitada/ou non só é un aspecto esencial da dignidade e o respecto cara ás NNYA, senón que tamén é vital para a construción de sociedades máis xustas e equitativas. Asegurar que os menores poidan expresar as súas opinións e que estas sexan consideradas na toma de decisións é fundamental para o desenvolvemento da súa identidade e para o fortalecemento dos seus dereitos como cidadáns activos e responsables.

Dereito a servizos esenciais:

1. Programación e planificación de políticas públicas: O concello debe desenvolver políticas que inclúan especificamente á infancia nas súas axendas. Isto implica a creación de programas que aborden as necesidades das NNeA asegurando que teñan acceso a servizos educativos, sanitarios e de benestar social. A planificación debe considerar non só a cantidade, senón tamén a calidade e accesibilidade destes servizos.
2. Financiamento adecuada: Garanti-lo acceso a servizos esenciais require dunha asignación suficiente de recursos económicos. Os concellos deben buscar financiamento tanto de fontes locais como de fondos estatais ou internacionais que lles permitan implementar e manter programas enfocados na infancia. Isto inclúe a capacitación de persoal e a mellora de infraestruturas.
3. Coordinación interinstitucional: É vital que o concello coordine esforzos con outras entidades gobernamentais a nivel local, rexional e nacional, así como con organizacións non gobernamentais (ONG) e outros actores sociais. Esta colaboración asegura que se implementen estratexias integrais que aborden tódolos aspectos do benestar infantil.
4. Avaliación e seguimento: Para cumprir co dereito da infancia ao acceso a servizos esenciais, o concello debe establecer mecanismos de avaliación e seguimento. Isto implica recompilar datos sobre o estado da infancia na comunidade, analizar a eficacia das políticas implementadas e realizar axustes necesarios para mellorar o acceso e a calidade dos servizos ofrecidos.
5. Sensibilización e participación comunitaria: Fomentar a sensibilización sobre os dereitos da infancia e promove-la participación da comunidade é fundamental. Os concellos deben involucrar a familias, educadores e aos propias NNeA no deseño e execución de programas, asegurando que se escoiten as súas opinións e necesidades.
6. Protección da infancia: O concello ten a responsabilidade de protexer as NNeA de situacións de risco, abuso ou negligencia. Isto implica crear e manter sistemas de alerta temperá e resposta para garantir que os dereitos da infancia se respecten e se actúe de maneira efectiva ante calquera violación. **Dereito da infancia a vivir en contornos seguros e limpos:**

Garantir o dereito da infancia a vivir en contornos seguros e limpos é unha responsabilidade crucial para calquera concello. Este compromiso implica unha serie de accións e políticas que promovan o benestar e desenvolvemento integral das NNeA na comunidade.

1. Mantemento de espazos públicos: asegurar que parques, prazas e outras áreas públicas estean libres de perigos físicos. Manter a limpeza e a seguridade nestas áreas mediante un mantemento regular e efectivo.

2. Regularización ambiental: implementar medidas para reduci-la contaminación do aire, auga e solo na comunidade. Fomentar a xestión responsable de residuos e a reciclaxe para manter a limpeza da cidade.

- Mellora na Saúde Infantil: Os contornos limpos e seguros promoven unha mellor saúde física e mental entre as NNeA, reducindo enfermidades e mellorando o benestar xeral.
- Desenvolvemento Social Positivo: As NNeA que crecen en contornos seguros e limpos teñen máis oportunidades de participar en actividades recreativas e educativas, favorecendo o seu desenvolvemento social e habilidades interpersoais.
- Maior Cohesión Comunitaria: Involucrar á comunidade na creación de contornos seguros e limpos fortalece os lazos comunitarios e fomenta un sentido compartido de responsabilidade e benestar.

En definitiva, garantir contornos seguros e limpos para a infancia non só beneficia directamente aos nenos, senón que tamén contribúe ao desenvolvemento sostible e harmonioso de toda a comunidade.

Dereito a ser nena/o:

O dereito a ser NNA, recoñecido internacionalmente, implica que os menores deben ser tratados con especial consideración e coidados que lles permitan desenvolver plenamente. Para un concello, cumprir con este dereito comenta unha serie de responsabilidades e accións concretas que aseguran o benestar da infancia na súa comunidade.

1. Creación de Espazos Seguros e Adecuados: Un concello debe garantir que existan espazos seguros e adecuados para o xogo e a aprendizaxe dos nenos. Isto inclúe a construción e mantemento de parques infantís, áreas de espaxamento e centros comunitarios que promovan actividades recreativas e educativas. Así como levar a cabo proxectos e actividades deportivas, culturais e de ocio e tempo libre.

2. OBXECTIVOS

Este traballo realizouse en colaboración e contando coa participación das propias nenas, nenos e adolescentes, profesorado, familias, profesionais do ámbito técnico e político do Concello do Rosal; a través de entrevistas, reunións, enquisas, grupos de discusión etc. Polo que este traballo tamén lles pertence. Aproveitamos para agradecer a súa disposición en todo momento.

2.1 OBXECTIVO XERAL

Coñecer en profundidade as necesidades, gustos e intereses das NNeA do Rosal para poder realizar un Plan Municipal de Infancia co que conseguir lograr avances no cumprimento dos dereitos das nenas, nenos e adolescentes e mellorar así a súa calidade de vida.

2.2 OBXECTIVOS ESPECÍFICOS

1. Obter datos que ofrezan información de tipo cuantitativo e cualitativo en canto ao benestar das nenas, nenos e adolescentes do Rosal.
2. Coñecer cales son as ameazas e debilidades e que impactan directamente na calidade de vida das NNeA do Rosal.
3. Saber cal é o punto de vista das propias NNeA sobre estas cuestións.

3. METODOLOXÍA E AXENTES IMPLICADOS

Na realización deste diagnóstico da Situación da Infancia e Adolescencia do Rosal utilizáronse distintas metodoloxías á hora de recoller a información. Estas son, por un lado, as que ofrecen información de tipo cuantitativa e as que achegan información de tipo cualitativa.

Para a obtención da información de tipo cualitativa colaboraron diferentes sectores da poboación do Rosal a través de entrevistas, enquisas, grupos de discusión, fontes de datos e sesións de co-creación. No cadro de abaixo pódese ver con máis claridade:

	Encuesta	Entrevista	Grupos de discusión	Fontes de datos
Nenas, nenos e adolescentes				
Axentes da educación formal				
Nais e pais				
Grupo participación				
Persoal técnico e político				

A **información de tipo cuantitativa**, a extraemos das achegas dos distintos departamentos que integran a Mesa de Coordinación interna, rexistros do propio concello, como poden ser o padrón municipal, intervención, rexistros sobre número de parques, zonas de ocio etc. Os centros de ensino tamén facilitaron información interna sobre o nivel de absentismo, participantes nas actividades de reforzo escolar, menús saudables, información sobre saúde mental etc.

Tamén se usaron fontes de datos a nivel estatal e autonómico para ter información relacionada coa demografía, segundo o nivel económico, migratorio etc.

Fontes de datos de tipo cuantitativo	
-	Rexistros administrativos
-	Memorias de actividades dos distintos departamentos da Mesa de Coordinación Interna
-	Solicitude de datos específicos - INE, IGE, Foro Cidade.

4. DESCRICIÓN DO CONTEXTO

O Rosal é un dos cinco concellos, xunto coa Guarda, Oia, Tomiño e Tui, que forman parte da comarca do Baixo Miño, na provincia de Pontevedra.

Está situado na zona central da comarca, limitando ao norte con Oia, ao leste con Tomiño, ao oeste co océano Atlántico e ao sur coa Garda e o río Miño, facendo fronteira con Portugal.

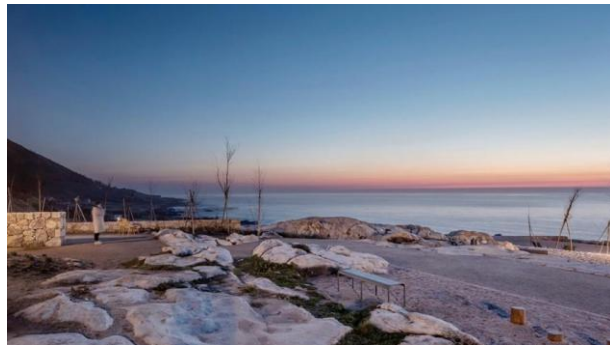
A súa extensión é de 44,1km² e a poboación ascende a 6431 habitantes. As parroquias que conforman o Rosal son: Eiras, o Rosal, San Miguel de Tabagón e San Xoán de Tabagón.

O microclima que posúe se diferencia moito do resto de concellos da comarca. As temperaturas son suaves, o que o converte nun paraxe case tropical, onde o cultivo de viñedos se entremestura co das plantacións de mirabeles e kiwis.

O concello do Rosal conta cunha magnífica localización, que facilita poder gozar de paisaxes de montaña, río e mar sen saír do municipio. El escenario de montaña lo conforman maiormente los Muíños do Folón y Picón. E o monte Niño do Corvo.

O río Miño, que separa o concello do país veciño, conta á súa vez con pequenas praias e sendeiros para transitar tanto a pé como en bicicleta.

O mar, situado na zona noroeste ofrece unhas vistas únicas, onde ademais está localizado o parque "Explanada do Horizonte" ao que lle outorgaron o premio "Gran de Area" de arquitectura no ano 2022.

Patrimonio arqueolóxico

Petroglifos do Ghorghalado. Na parroquia de Eiras atópase un dos poucos gravados rupestres de toda Galicia feitos en "esquistosa", un tipo de roca pertencente ao período Cámbrico e Silúrico que ten máis de 400 millóns de anos e que se estende ata Monteferro, no concello de Nigrán.

A antigüidade destes petroglifos data de arredor de 3000 anos e forman parte do maior conxunto de petroglifos deste concello sobre unha mesma roca.

Foi Palmira C. Vaqueiro, unha veciña do Concello, quen os descubriu no ano 2012. Anos máis tarde, a zona foi acondicionada, sinalizada e posta en valor. Os xacementos estaban

tapados por terra, de aí que non se supera da súa existencia. Os gravados son motivos xeométricos, como círculos, debuxos cuadrangulares e liñas que unen todas estas formas.

Outro das arquitecturas moi frecuentes en Galicia e polo tanto no Rosal, son os Petos das Ánimas, que son pequenos santuarios situados en camiños, encrucilladas e igrexas, que foron construídos para o culto aos mortos, onde os fieis realizan as súas ofrendas. Normalmente son construcións de pedra. Algúns dos petos que podemos atopar están en Morán, Cotro, Eiras, Fornelos, Pías, Caselas, Portela etc..

Sepulcros de Marzán. Outro dos atractivos do patrimonio material do Rosal son o conxunto de sepulcros antropomorfos labrados en pedra. Crese que pertencen ao perigo suevo-visigótico (s. V E VI) aínda que pola súa orientación se cree que son tumbas cristiás. Intúese que este lugar era unha vila romana, ou tal vez unha necrópoles ou mesmo un santuario dedicado ao deus Mercurio, xa que, no ano 1968, se atopou dentro dunha ermida que está a cerca un ara que poñía "deu mergullar" que significa ofrenda de Frontonio ao deus Mercurio.

Ponte Tamuxe. É unha ponte de tres arcos rebaixados que cruza o río Tamuxe antes da súa desembocadura no río Miño. É neoclásico e un emblema do Concello xa que aparece o seu escudo municipal. Durante moitos anos axudou á comunicación e transporte na comarca.

Ermida da Madalena. Nunha elevación no Monte Real cerca da igrexa de San Bartolomeu das Eiras, atópase a Ermida da Madalena, un pequeno templo que nos recibe con vistas ao Miño. Así, neste alto da Madalena, atópase un conxunto de catro alcornos dos que destaca a súa porte e a singular disposición das súas copas.

Muíño das Aceñas. Na área recreativa do Tamuxe, ao lado da praia fluvial, atópase o muíño das Aceñas, reconvertido en centro de interpretación.

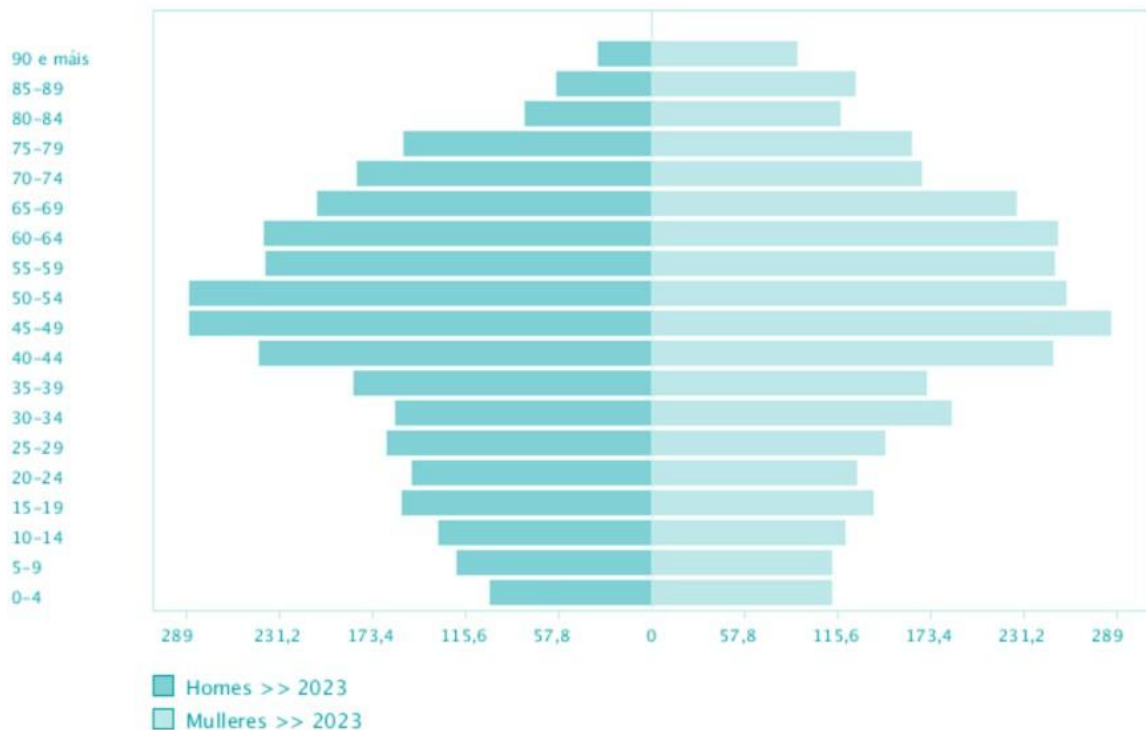
Enoturismo. O Rosal é terra de albariño, existiron diferentes espazos de produción monacal dedicados a diversas actividades agrogandeiras, entre elas o cultivo da vide para a elaboración de viños. Na actualidade, O Rosal é unha subzona da **Denominación de Orixe Rías Baixas**, na que se inclúen viños coñecidos e recoñecidos internacionalmente. Tamén conta con rutas polos viñedos, visitas ás instalacións, catas e eventos. Destaca a *Feira do Viño do Rosal*, que se celebra anualmente a mediados do mes de xullo.

Estrutura sociodemográfica

Segundo os últimos datos obtidos no IGE do ano 2023, a poboación do Rosal é de 6.538 habitantes, como ben mostra a pirámide de poboación, onde ademais especificase que o número de homes, 3.223, é inferior ao das mulleres, 3.315. O que converte a este concello no cuarto en número de habitantes do 'Baixo Miño'. O crecemento deste municipio foi lento pero gradual, desde o 2001 ata hoxe o número de habitantes aumentou en 761.

O groso da poboación sitúase na franxa de idades comprendidas entre os 40 anos aos 50 anos, en ambos os sexos por igual. Observándose un pequeno ascenso a partir dos 85 anos, superior no caso das mulleres. Como se pode observar na gráfica a poboación de persoas menores de idade ata os 35 anos é inferior ao do resto da poboación.

Poboación segundo sexo e grupos quinquenais de idade

Aínda así, o crecemento natural da poboación no municipio do Rosal, segundo os últimos datos publicados polo INE para o ano 2022 foi negativo, con 33 defuncións máis que nacementos.

Nacementos, defuncións, matrimonios e crecemento vexetativo. Galicia, provincias, comarcas e concellos.

Nacementos	Nac. Hombres	Nac. Mulleres	Defuncións	Def. Hombres	Def. Mulleres	Saldo vexetativo	Matrimonio
44	23	21	77	36	41	-33	31

Ano	Nacementos	Falecidos	Diferenza
2022	44	77	-33
2021	51	61	-10
2020	39	69	-30

2019	38	63	-25
-------------	----	----	-----

Polo que, se se analizan as causas do dito crecemento no último ano, obsérvase que o mesmo procede da chegada de novos habitantes ao municipio e non do crecemento vexetativo ou natural da poboación, o cal é, de feito, negativo (-33). E é que, mentres o número de nacementos da sociedade foi de 44 nenas/nenos no ano 2022, o número de persoas falecidas foi de 77.

O saldo migratorio, sen embargo, foi negativo no ano 2022, 5 persoas viñeron a vivir a O Rosal e 36 persoas marcháronse.

O Rosal	Total	
	Saldo migratorio interior	Saldo migratorio exterior
2022	-5	36

Poboación segundo relación entre lugar de nacemento e de residencia.

	Total	Da mesma comarca	Doutra comarca da mesma provincia	Noutra provincia de Galicia	Outra Comunidade Autónoma	No estranxeiro
2022	307	119	60	15	32	81

Polo que respecta á porcentaxe de poboación de orixe estranxeiro que vive no Rosal, en 2022 esta poboación representaba o 6,38% da poboación do municipio (417 persoas).

Segundo os datos ofrecidos polo IGE na estatística do Padrón, os habitantes empadroados no Rosal que naceron noutros países ascenden a 417.

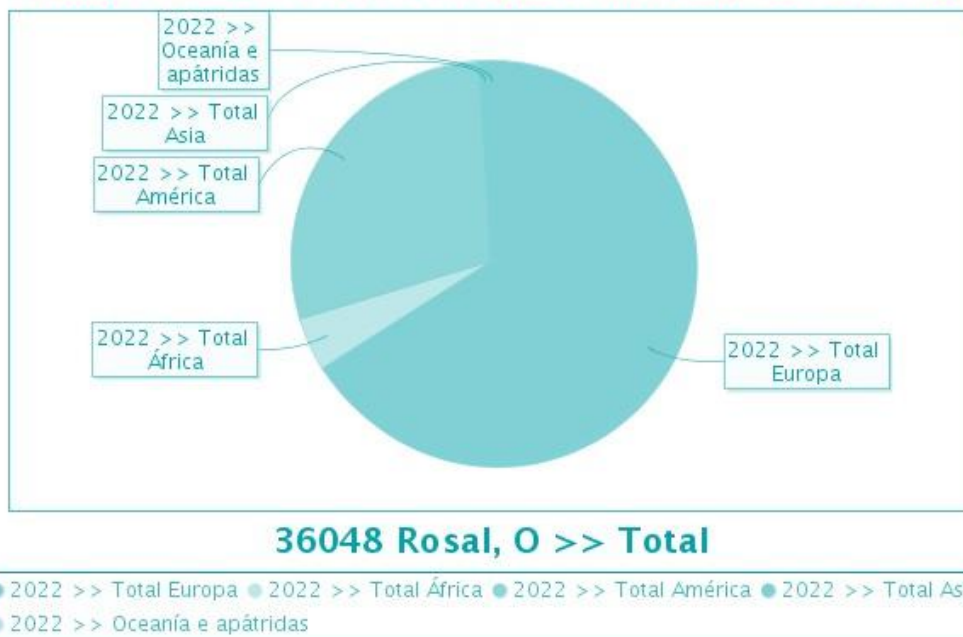
120 habitantes, 50 homes e 70 mulleres nados en América.

18 habitantes, 5 homes e 13 mulleres nados en África.

4

habitantes, 2 homes e 2 mulleres nados en Asia.

Población nacida en el extranjero según el sexo y lugar de nacimiento

En canto á poboación menor de idade que vive nas distintas parroquias do concello pódense ver nas seguintes táboas:

Parroquia San Bartolomé de EIR S					
edades	niños	nenas	total	% niños	% niñas
0 - 4	3	4	7	42,86	57,14
5 - 9	4	4	8	50	50
10 - 14	11	4	15	73,33	26,67
15 - 17	1	3	4	25	75
	19	15	34	55,88	44,12
Parroquia San Xoán de TABAGÓN					
edades	niños	nenas	total	% niños	% niñas
0 - 4	9	9	18	50	50
5 - 9	14	9	23	60,87	39,13
10 - 14	14	14	28	50	50
15 - 17	8	11	19	42,11	57,89
	45	43	88	51,14	48,86

Parroquia San Miguel de TABAGÓN					
edades	niños	nenas	total	% niños	% niñas
0 - 4	12	9	18	50	50
5 - 9	10	9	23	60,87	39,13
10 - 14	16	14	28	50	50
15 - 17	19	11	19	42,11	57,89
	57	43	88	51,14	48,86
Parroquia Santa Mariña					
edades	niños	nenas	total	% niños	% niñas
0 - 4	80	89	169	47,34	52,66
5 - 9	92	79	171	53,8	46,2
10 - 14	98	84	182	53,85	46,15
15 - 17	74	63	137	54,01	45,99
	344	315	659	52,2	47,8

As parroquias que concentran maior número de nenas, nenos e adolescentes son A parroquia de Santa Mariña, cun total de 659 NNeA, e a parroquia de San Miguel de Tabagón, con 109 NNeA. A parroquia con menos densidade de poboación infantil e xuvenil é San Bartolomé de Eiras, con 34 NNeA.

O número total de nenas, nenos e adolescentes que ten o Rosal é de 890, sendo levemente superior o número de nenos, 465, que o número de nenas, 425. Destaca que, en todas as parroquias, a franxa de idade onde se atopa a densidade poboacional é entre os 10 a 14 anos.

O número total de alumnado matriculado nos centros de ensino do concello do Rosal para o curso escolar 2024/2025 é de 462 nenas, nenos e adolescentes.

Total, de alumnado			
Curso 22/23	475	Curso 23/24	459

Tamén o número de centros de ensino de réxime xeral cos que conta o concello foron os mesmos nestes últimos cinco anos.

Ensino non universitaria. Centros de réxime xeral en funcionamento segundo as ensinanzas que imparten.

Total	Ed. Infantil	Ed. Infantil ou primaria	Ed. Primaria ou ESO	ESO e/ou postobligatorias	Ed. Primaria, ESO o postobligatorias	Adultos	Ed. Especial
2	0	1	1	0	0	0	0

Unidades en funcionamento en centros de titularidade pública segundo o ensino

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Infantil	0	0	1	0	0	0
Primaria	11	10	10	10	10	10
Mixtas infantil/primaria	10	11	10	11	11	11
ISO	11	12	12	12	11	10
Total	32	33	33	33	32	31

5. ÁMBITOS ≈

A continuación, presentouse a información que se recolleu ao longo do diagnóstico e que se estruturou en seis puntos para, despois, dar forma ao Primeiro Plan Municipal de Infancia e Adolescencia do Rosal.

Para unha maior comprensión e estrutura do documento tratouse de presentar a información do mesmo xeito en cada un dos puntos. Polo que, en primeiro lugar, exponse o traballo realizado desde o concello tomando como referencia o ano 2023 en cada unha das Áreas ou concellerías nas que as súas políticas implican á propia infancia e adolescencia, co fin de lle dar visibilidade e expoñer o enfoque desde o que se levaron a cabo. En segundo lugar, explícanse os puntos centrais de cada número para abordalos no Plan Municipal. E en último lugar, seguindo a estrutura da análise DAFO expóñense as dificultades, oportunidades e retos que trasladaron o persoal técnico, persoal político, axentes da educación formal, axentes da educación non formal, axentes do ámbito asociativo e por suposto as propias nenas, nenos e adolescentes do municipio.

a. DEREITO Á PARTICIPACIÓN

DEREITO A SER ESCOITADA/O

Agenda 20/30

Neste punto analízanse todas as cuestións que teñen que ver co enfoque de dereitos das NNYA na implantación das políticas públicas e en concreto no dereito á participación infantil e xuvenil.

Malia que a decisión de unirse á rede de cidades amigas da Infancia é bastante recente, desde o concello do Rosal fóronse implementando pequenas formas de participación infantil, sobre todo desde alcaldía, coas súas visitas aos centros de ensino, onde animan ao alumnado a trasladar as súas propostas ao goberno local. Tamén se realizan cada ano excursións co alumnado ao concello para que coñezan desde dentro o traballo que se realiza e acercar á poboación infantil a vida política do seu municipio.

Todos os anos, antes de terminar o curso, o alumnado do **CPI Manuel Suárez Marquier** fai unha visita ao concello e presenta unha proposta que traballaron e deseñaron as nenas e nenos de primaria no propio centro de ensino. Existen exemplos tales como o rueiro con nomes de mulleres Rosaleiras ou a guía turística para nenas e nenos.

Desde o servizo de educación familiar trabállase xa desde o enfoque de dereitos da infancia e adolescencia; proba diso é a comunicación directa que ten a educadora familiar que sempre que o proceso o permite, fala e informa as NNeA directamente. Ademais, o trato que ten coas familias é próximo, xa que, ao tratarse dun concello relativamente pequeno, a educadora familiar e o persoal tanto técnico como político, coñece a case todas as persoas menores ou ás súas familias, podendo situalas rapidamente e coñecer o seu contexto con antelación cando lle chega algún aviso.

Desde o concello do Rosal, existe xa unha metodoloxía de traballo coordinada entre os diferentes departamentos, polo que incluír nesta forma de traballo o enfoque de dereitos da infancia será algo moi factible de levar a cabo. Aínda que isto non implica que algúns departamentos que están máis afastados da infancia e a adolescencia lles resulte sinxelo adoptar esta nova visión. Será necesario que tanto o persoal técnico como político asistan a formación específica.

Outra das formas de participación xuvenil que puxo en marcha o goberno local na época de pandemia foron os consellos da xuventude. Tratábase de grupos de WhatsApp de xente mozo de entre 16 a 30 anos, onde se buscaban as achegas que puidesen facer de carácter ambiental, deportes, cultura, desenvolvemento ... Actualmente están un pouco parados,

pero a idea é retomalos de novo. Como curiosidade, apuntar que o concelleiro de xuventude actual formou parte destes grupos antes de formar parte do goberno local.

Para que a participación infantil e xuvenil sexa real e efectiva, o pasado mes de setembro creouse o grupo de participación infantil e xuvenil, Fogaric@s. Trátase dun grupo de nenas, nenos e adolescentes de entre 9 a 17 anos nenas, nenos e adolescentes que de forma voluntaria queren pór en práctica o seu dereito á participación. Este grupo está aberto a toda a poboación das ditas idades e poden unirse en calquera momento do ano. O obxectivo é traballar de forma coordinada co goberno local ao longo de todo o ano para trasladar as súas propostas de mellora sobre aqueles temas que lles afectan de forma directa ou indirecta. Para iso reúnense dúas veces ao mes e abordan a temática que elas e eles mesmos elixen. A estudan a fondo e deseñan unha proposta que trasladan ao concello. O concello pola súa vez poderá contar coa colaboración Fogaric@s que serán os representantes da infancia e adolescencia do Rosal, para consultar os proxectos nos que se necesite participación infantil e xuvenil. Será necesario dar difusión a este grupo para que todas as NNeA o coñezan, por un lado, porque teñen dereito a estar informadas/os pero tamén para que saiban que se poden unir cando queiran. Esta difusión tamén axudará ao resto da poboación a entender que é a participación infantil e xuvenil, para que serve e porque é importante. Isto tamén pode repercutir na visión adultocéntrica que teñen a maioría das persoas adultas e levalos a entender as capacidades da infancia e adolescencia.

O pasado mes de novembro, e como conmemoración do Día Mundial dos Dereitos da Infancia e Adolescencia, celebrouse por primeira vez un pleno municipal infantil e xuvenil. A idea é que este pleno se instaure como actividade que se vai celebrar de forma anual. Para iso contouse coa colaboración do CPI Manuel Suárez Marquier. Nenas, nenos e adolescentes desde cuarto de primaria ata cuarto da ESO, traballaron arredor do dereito á Participación Infantil e Xuvenil, temática proposta por Unicef a todos os concellos que pertencen ou están en proceso de obtención do selo "Cidade Amiga da Infancia". As persoas portavoces de cada aula asistiron como membros do Consello infantil e xuvenil para facer chegar as súas propostas ao goberno local.

Tamén como parte da conmemoración dos dereitos da infancia, o grupo Fogaric@s acudiu ao Foro da Participación Infantil e Adolescente no parlamento galego. A portavoz do grupo, Elda, encargouse, xunto con representantes de Nigrán e Tui, a explicar á audiencia os elementos que se teñen que dar para que a participación infantil e xuvenil sexa real e efectiva.

Tamén se contou coa participación das propias nenas, nenos e adolescentes para a creación deste estudo, que achegaron a súa visión e enfoque a través de enquisas, xogos e grupos de discusión nos campamentos de verán.

Nestas enquisas e xogos entre outras cousas observouse que: as NNYA séntense moi afortunadas/os de vivir no Rosal, o ven como un lugar seguro. O seu tempo libre o pasan coa familia e cos seus amigos e os tres lugares nos que din que pasan máis o seu tempo libre son, na rúa, nas súas casas e en instalacións deportivas. Afirmar que se enteran das actividades que realiza o concello polas súas familias ou no colexio. A maioría das NNYA non coñecen os seus dereitos, nunca escoitaron falar delas. As NNeA non coñecen a súa OMIX, non saben que dispoñen dunha oficina de información xuvenil nin para que serve.

A continuación, expóñense as debilidades, oportunidades e retos que detectaron as persoas participantes neste estudo:

Debilidades

- Na OMIX non existe un sistema de participación para a poboación. A **informadora xuvenil ten sobrecarga con outras funcións** que lle dificulta poder centrar os seus esforzos en realizar as tarefas propias do seu posto. Detéctase ademais que a xente mozo non coñece este servizo.
- Malia a boa predisposición en xeral, **a participación infantil e xuvenil non é algo ao que a poboación estea acostumada**, polo que haberá que sumar esforzos en facer difusión e informar tanto ás familias, profesorado, persoal do concello e por suposto ás propias nenas, nenos e adolescentes a cerca desta nova metodoloxía para sumar a visión e as propostas da infancia e adolescencia ás políticas públicas do Rosal.
- Outro factor que afecta negativamente á hora de implantar un sistema de participación para as NNYA é o **pouco tempo libre que teñen para dedicar ao Consello da Infancia e Adolescencia** debido á gran cantidade de actividades extraescolares que realizan. Tamén afecta que o Rosal sexa un concello moi disperso e mal comunicado, que dificulta que as familias se poidan facer cargo de traer ás súas fillas/os ás reunións.
- A **falta de formación específica en participación infantil e xuvenil** tanto no persoal técnico como político.

Oportunidades/fortalezas

- En xeral existe **boa predisposición** por parte do persoal técnico e político por implementar o enfoque de dereitos e incluír a participación das NNeA.
- Existen **familias moi participativas**, tanto nas accións e servizos que facilita o concello, como as que ofertan as asociacións da zona.
- Existe unha **gran tradición asociativa no concello**, onde a xente se implica e participa de forma activa, o que repercute directamente no desenvolvemento da comunidade. Tamén hai unha boa colaboración entre asociacións e concello.
- A capacidade e as ganas das nenas, nenos e adolescentes por facer chegar as súas propostas de mellora ao concello.
- O **sentimento de pertenza** que teñen as NNeA que é un gran motor motivacional.
- Desde o concello estase a traballar para crear tamén un **voluntariado municipal**.
- As empresas contratadas desde o concello para o traballo coa infancia e adolescencia, como pode ser a xestión e dinamización dos campamentos de verán, traballan tamén desde o enfoque de dereitos.
- Contratouse persoal especializado en participación infantil para a xestión do selo Cidade Amiga da Infancia e todo o que implica.
- A maior parte **das familias enquisadas consideran positivo** que no Rosal se poña en marcha un grupo de participación infantil e xuvenil.
- No **CPI existen xa mecanismos de participación** para que o alumnado tome decisións no centro de ensino.

RETOS

- Crear un grupo de participación infantil e xuvenil estable. Conseguir que tamén as nenas, nenos e adolescentes vulnerables formen parte do grupo de participación. Que as familias lle dean o mesmo valor que outras actividades que realizan as súas fillas/os para garantir a participación das NNeA.
- Darlle difusión ao grupo e todo o traballo que van realizar.
- Que a cidadanía e as entidades que traballen con e para a infancia e adolescencia entenda ben e se implique coa participación das NNYA.
- Crear un perfil de Instagram propio para a OMIX, para facer difusión de información para NNeA ou grupo de difusión de Telegram.
- Cómpre cambiar a perspectiva adulto-céntrica en todos os ámbitos (familia, institucións, poboación en xeral.)

b. BO TRATO E CONTORNOS SEGUROS E PROTECTORES PARA NENAS, NENOS E ADOLESCENTES DO ROSAL

DEREITO A SER VALORADA/OU,
RESPAETADA/O E TRATADA/O XUSTAMENTE

Agenda 20/30

O bo trato á infancia e adolescencia e a creación de contornos seguros e protectores é o aspecto principal que se analizará neste eixe. Exporanse as condicións óptimas que permiten desde estes dous enfoques, promover o desenvolvemento das nenas, nenos e adolescentes tendo en conta a súa saúde física e emocional, a seguridade afectiva e aceptación no seu contorno máis próximo, así como a función e papel que xogan tanto as persoas máis próximas e responsables do seu coidado como as propias institucións, encargadas da protección e o cumprimento dos seus dereitos.

O desenvolvemento integral de nenas e nenos é unha prioridade fundamental en calquera comunidade. Os concellos xogan un papel crucial na creación de condicións óptimas que promovan o benestar infantil desde o bo trato e contornos seguros. A continuación, detalláronse as estratexias e condicións necesarias para lograr este obxectivo.

1. Educación de calidade

- **Infraestrutura adecuada:** prover instalacións escolares seguras e ben mantidas. Así como outros espazos, como pode ser unha aula de estudos, ludoteca etc.
- **Programas de inclusión:** implementar currículos que promovan a inclusión e respecten a diversidade cultural e social.

2. Contornos seguros e saudables

- **Espazos públicos seguros:** deseñar programas e actividades que sexan seguros e accesibles para todas as NNeA
- **Saúde e nutrición:** prover programas de saúde que inclúan nutrición adecuada, acceso a servizos médicos, e promoción de estilos de vida saudables.

3. Políticas de Protección Infantil

- **Prevenção do Maltrato:** Desenvolver campañas de concienciación sobre o bo trato e a prevención do maltrato infantil.
- **Apoio Psicológico:** Ofrecer servizos de apoio psicológico para NNeA.
- **Protocolos de acción:** establecer protocolos claros para a intervención en casos de maltrato ou abuso.

4. Participación comunitaria

- **Involucrar ás familias:** fomentar a participación das nais, pais e cuidadores en actividades escolares e comunitarias.

5. Formación e capacitación

- **Capacitación de Persoal:** Ofrecer formación continua a educadores e persoal do concello sobre dereitos do neno e novas metodoloxías educativas.
- **Concienciación Cidadá:** Realizar obradoiros e charlas para a comunidade sobre a importancia do bo trato e a creación de contornos seguros para os nenos.

6. Uso da Tecnoloxía

- **Acceso a recursos dixitais:** prover acceso a tecnoloxías da información que apoiem a aprendizaxe e desenvolvemento de habilidades dixitais.
- **Seguridade na internet:** Implementar programas de educación sobre o uso seguro da internet, especialmente deseñados para nenos e adolescentes. Ao implementar estas estratexias, os concellos poden crear un contorno favorable que non só protexe aos nenos, senón que tamén lles permite crecer e desenvolver plenamente. O compromiso comunitario e a colaboración intersectorial son esenciais para lograr un impacto duradeiro e positivo na vida das nenas e nenos.

A continuación, presentaranse as accións, ferramentas e proxectos que desenvolve o Concello do Rosal e as diferentes dificultades, oportunidades e retos que detectaron todas as persoas que participaron na elaboración deste diagnóstico.

O concello conta con dous programas propios que disfrutan dunha moi boa acollida, non só a nivel municipal, se non que persoas de concellos de arredor se suman a estas iniciativas. Estamos falando de "Espazo Crianza" e "Cultivando Coidados"

Espazo crianza: Trátase dunha iniciativa que pretende fomentar a crianza consciente e respectuosa para mulleres embarazadas e familias con bebés de 0 a 6 meses. Este programa converteuse nun espazo esencial no que se promove o apoio e aprendizaxe para as nais e pais do municipio, ofrecéndolles ferramentas para a crianza e o desenvolvemento infantil. Na última edición participaron 15 mulleres embarazadas e 16 bebés. Algúns dos aspectos que se trataron foron, os cambios físicos e psicolóxicos durante o embarazo, técnicas para un parto activo e métodos da dor, primeiras horas de vida, alimentación infantil e estimulación para o desenvolvemento do bebé, entre outros.

Cultivando coidados: neste obradoiro, que de forma indirecta inflúe no benestar da infancia e a adolescencia, traballase o autocoidado das persoas coidadoras. A dedicación e o esforzo que implica coidar doutras persoas leva a que moitas veces sexa difícil priorizarse, autocoidarse de forma consciente e respectuosa cunha mesma e coas persoas que nos rodean. Por iso o concello do Rosal quixo pór en marcha esta iniciativa que ofrece ferramentas e técnicas para mellorar o benestar físico, emocional e mental dun xeito vivencial e divertida, onde disfrutar dun tempo e un espazo dedicado exclusivamente ás persoas coidadoras. Fomentar unha rede de apoio e un espazo seguro onde atoparse con outras mulleres que están na mesma situación.

Atención temperá: o concello conta con este servizo que é mancomunado cos concellos da Guarda, Tomiño e Tui. Nel ofrécense un conxunto de intervencións, logopeda, fisioterapia e psicoloxía, dirixidas á poboación infantil de 0 a 6 anos á súa familia e contorno. O obxectivo é dar resposta, o antes posible, ás necesidades transitorias ou permanentes que presentan as nenas e nenos con trastornos do desenvolvemento ou en risco de padecelos.

Campamentos municipais: estes campamentos que se levan a cabo na nadal, semana santa e no verán, están enfocados a que as nenas, nenos e adolescentes poidan desfrutar dun ocio activo, fomentar a creatividade e reforzar o traballo en equipo desde diferentes ámbitos (campamento urbano, musical e deportivo) ao mesmo tempo que se lles facilita ás familias a conciliación familiar e laboral. Lévanse a cabo xogos e actividades adaptadas ás diferentes idades, saídas á natureza para desfrutar e pór en valor os espazos verdes do concello. Actividades físico-deportivas, clases de cociña, debuxo, xogos de mesa, festas temáticas, ximkanas, que buscaban potenciar as súas destrezas. Tamén asisten como público a pezas teatrais, así como recibir formación e información sobre participación infantil.

Faladoiros non xardín: para a creación de espazo seguros, o goberno local celebra estes encontros no xardín do concello onde unha persoa experta na temática que se abordará ese día fala e dialoga coas persoas asistentes para visibilizar e explorar sobre a temática en cuestión. O obxectivo é conseguir un municipio máis xusto, respectuoso e inclusivo. Os últimos que se levaron a cabo versaban sobre a diversidade afectivo sexual e a protección á infancia.

Mulleres que inspiran: é unha actividade que pretende camiñar cara á construción dunha sociedade máis solidaria, igualitaria e empática acercando á infancia e adolescencia mulleres referentes da zona. A última edición tratou sobre as mulleres deportistas con discapacidade para mostrar exemplos reais de superación e éxito feminino en diferentes ámbitos. Estas charlas celebráronse no campamento municipal, así como nos deportivos e o da Agrupación Musical do concello.

Madriñas e padriños da mata: O obxectivo desta actividade é conectar a diferentes xeracións. O alumnado do CPI Manuel Marquier e as persoas usuarias do Centro de día de Martín retoman a comunicación por carta. O proxecto naceu no ano 2022 e púxose en práctica desde o centro educativo en colaboración co concello do Rosal. Ao finalizar a actividade organízase un encontro no centro de día para seguir compartindo experiencias, forxar amizades e combater a soidade. **Conmemoración**

8M e 25N: A igualdade é un tema transversal nas políticas do concello. Aínda así, cada ano visibilizan nos días clave, a necesidade de seguir traballando para conseguir unha igualdade real entre homes e mulleres e acaba coa violencia machista. Para iso lévanse a cabo diferentes accións implicando sempre ás nenas, nenos e adolescentes do concello. No último 8M, o alumnado de 4º da ESO foi o encargado de ler o manifesto.

Debilidades

- Tanto as familias, como o goberno local e a propias nenas, nenos e adolescentes se queixan da mala xestión do Centro de saúde, xa que non teñen matrona e o pediatra non está a diario.

- Algunhas persoas do concello consideran que a oferta de servizos de canguros cando se fan charlas, obradoiros, cursos etc. é necesaria para facilitar que as familias poidan asistir, pero aprecian que é un servizo moi caro e ao que se lle dá pouco ou un mal uso cando se contrata. A veces as familias apúntanse e novo non van.
- A vivenda, aínda que non é un gran problema, xa que a maioría dos habitantes son do concello e case todas as familias ten a súa propia casa, se existen poucos alugueres e os que hai son moi caros.
- As familias senten que existe unha problemática coas tecnoloxías e a pornografía, que cada vez a consumen nenos moi pequenos.
- O servizo de atención temperá necesita máis persoal para poder reducir a lista de espera.
- Existen dificultades na xestión das relacións intrafamiliares, sobre todo na comunicación e expresión de emocións, tanto por parte das NNeA como por parte das nais e pais.
- Existe unha tendencia á sobreprotección por parte das familias o que provoca que cada vez máis as NNeA sexan pouco autosuficientes e máis dependentes.

Oportunidades/fortalezas

- Todos os proxectos propios do concello que se levan a cabo (mencionado no texto superior)
- A proximidade que existe entre a educadora social coas NNYA. Ao ser un concello pequeno, as accións as imparte ela mesma nos centros educativos.
- O concello fai unha gran aposta por conservar as Escolas Unitarias. Estes espazos favorecen recibir unha atención máis individualizada, o ambiente é máis familiar, o contorno máis seguro desde o punto de vista sanitario, pero tamén pola maior liberdade que ofrecen os espazos rurais, así como un maior contacto coa natureza. As familias valoran isto de forma moi positiva.
- O colexio da Mata, xa que se coñecen todas/os. No centro valórase moito a parte artística do alumnado, existindo material pedagóxico alternativo, como a aula croma, radio escolar, etc. A oferta fóra de currículo é ampla e variada, como obradoiros sobre emocións, encontros con profesionais etc. En xeral existe, tanto por parte das familias, as NNeA e o concello un sentimento de bo funcionamento do cole.
- Ao ser un concello pequeno a xente mozo coñécese entre si, o que reforza un bo vínculo entre iguais, unha rede de amizades ampla e un forte sentimento de pertenza.
- Contar con proxectos propios do concello, o que fai que as accións estean adaptadas á poboación.
- Existe unha boa comunicación entre o departamento de educación familiar e os centros de ensino.
- Existen protocolos de actuación fronte ao acoso escolar nos centros de ensino e o 63% do profesorado cree que están ben formulados.
- O servizo de Conciliación é máis amplo que outros anos. Ofertan Campamentos en nadal, semana santa e verán con máis prazas. Existen ademais prazas para NNeA con diversidade funcional.

- Existe un gran número de asociacións que ademais están moi activas e realizan un gran traballo, en ocasións en colaboración co concello.
- A maioría das familias están contentas co centro de ensino.
- Segundo o profesorado enquisado, a taxa de abandono escolar diminuíu nos últimos anos.

RETOS

- Crear máis centros de proximidade con espazos de encontro e ocio saudable que permitan chegar ás familias máis vulnerables.
- Poñer en marcha unha aula de estudos, ben habilitada, con horarios amplos.
- Mellorar a biblioteca municipal, incluír unha sala de ordenadores e outra infantil.
- Mellorar o servizo de conciliación familiar.
- Seguir presionando para que o Sergas mellore o seu servizo de pediatría e matrona.
- Acercar a formación sobre dereitos da Infancia e a LOPIVI ao profesorado, monitores de actividades extraescolares, deportivas, campamentos, ...

c. INFANCIA VULNERABLE

DEREITO A SERVIZOS ESENCIAIS

Agenda 20/30

Neste punto tratouse de mostrar unha mirada específica sobre aquelas familias do Rosal que teñen ao seu cargo a menores que son vítimas de situacións de violencia ou viven en contextos de vulnerabilidade social, como é a pobreza e a exclusión.

O concello en colaboración con ACOUGO puxeron en marcha o mes de maio do 2024 un proxecto para promover programas de atención, formación e difusión en materia de protección a menores e medidas específicas para o acollemento familiar. O convenio asinado tamén pretende facilitar o uso de espazos e equipos necesarios, así como facilitar a entrada de persoas participantes nos programas postos en marcha aos servizos psicosociais, educativos, de deporte ou tempo libre.

Existen 20 familias que son perceptoras de axudas de emerxencia social, isto é prioritario para o equipo de goberno, poder paliar as necesidades das familias asegurando que a infancia teña acceso aos recursos básicos.

Ademais, son beneficiarias do programa de atención temperá máis de 300 familias do municipio, podendo identificar calquera sinal de alerta ou desviación no desenvolvemento infantil, para actuar precocemente co fin de previr, minimizar ou atender posibles discapacidades ou atrasos no desenvolvemento na infancia.

O concello colabora coa Asociación Solidariedade Galega co Pobo Saharai (SOGAPS) a través do programa "Vacacións en paz". Todos os anos no verán chegan nenos, nenas e adolescentes procedentes do campamento de refuxiados de Tindouf, con este programa as familias acollen a un neno/a durante os meses de verán que as temperaturas no campamento poden superar os 50°C. As familias garanten así asistencia médica e unha boa alimentación á vez que se promoven valores de convivencia e tolerancia.

Continuando na liña de sensibilización, o municipio colabora coa ONG Pallasos en Rebeldía, que se dedica a través do humor a concienciar á poboación da situación crítica que viven as persoas en conflitos bélicos, pero en especial a infancia como grupo vulnerable.

Outro dos obxectivos é sensibilizar desde a primeira infancia en cuestións de xénero, deconstruíndo ás persoas, co-educando e empoderando as mulleres. Para iso, acolle proxectos como a Maleta Viaxeira no que se pon á disposición da cidadanía con recursos e materiais formativos para a igualdade e a loita contra a violencia de xénero, en diante VG. O concello entende que a educación é a ferramenta fundamental para combater e previr a VG. Tamén conta con obradoiros de autodefensa para mulleres propiciando empoderar o

xénero feminino e que estas poidan defenderse en casos de agresións, teñen moi boa acollida por parte da poboación, e empodera desde a adolescencia ás mulleres do municipio.

Por outra banda, O Rosal conta cunha Mesa Local de Coordinación Interinstitucional contra a Violencia de Xénero. Nela están representados todos os ámbitos municipais implicados, de maneira directa ou indirecta, na loita contra a VG, a súa prevención e a sensibilización á poboación. O enfoque de infancia e adolescencia nesta mesa non só aborda os efectos desta problemática, senón que tamén traballa na súa prevención e erradicación. Isto xera un impacto positivo no benestar e desenvolvemento dos menores, contribuíndo a unha sociedade máis equitativa e libre de violencia. Ademais, traballan na sensibilización en VG fomentando a participación e colaboración da infancia e adolescencia do municipio en datas como: 8M e 25N, que tradicionalmente se organizan co centro educativo do concello.

Todos os casos de violencia de xénero derívanse ao CIM que está na Guarda e é de ámbito comarcal, ofrece os servizos de atención a vítimas (traballadora social) Asesoría xurídica (avogada), servizo de psicoloxía (psicóloga) tanto para persoas adultas como infantil e xuvenil. Aseguran que existe unha boa comunicación e relación coa traballadora deste servizo.

Outro dos temas que preocupa no departamento de Benestar Social e sobre o que xa se fixeron accións, ten que ver co abuso infantil. Consideran que é necesario visibilizar e ofrecer máis información e formación para toda a poboación en xeral que axude á detección precoz destes casos. A realidade coa que se atoparon é que é difícil que a poboación asista a este tipo de accións. Segue sendo un tema tabú. Polo que os esforzos do concello por dar coa fórmula correcta de levar a cabo estas formacións é un reto que deberán abordar nos seguintes anos.

Debilidades

- A veces non se chega ás familias vulnerables para poder ofrecer os servizos e recursos que ofrece o concello.
- Non existe unha forma de poder contabilizar e coñecer realmente cantos menores viven en situación de infravivenda ou en risco de exclusión e pobreza.
- As familias necesitan formación e información en dereitos de infancia e adolescencia.
- Escasa partida orzamentaria para a realización de máis proxectos e programas específicos segundo as necesidades.
- O 55% do profesorado enquisado afirma notar un impacto na saúde mental do alumnado nos últimos anos.

Oportunidades/fortalezas

- Tódolos programas, proxectos e accións que xa se levan a cabo desde o departamento de Benestar Social.

- Os avisos de necesidade de atención a menores chegan a través de coles, centros saúde, de forma anónima por veciñas e veciños, pero a maioría é a propia familia que acude ao servizo. Aínda existen membros e prexuízos, pero vanse superando.
- A través do colexio e o programa de espazo crianza detéctase se hai necesidades entre as familias.
- En comparación coa situación das familias dos concellos da zona, non se percibe que existan grandes problemas de drogadicción nas familias.
- O tamaño do municipio e o trato próximo do departamento de Benestar Social coas familias contribúe a coñecer mellor á poboación e a súa situación real.
- As familias en xeral coñecen ben o servizo de Benestar Social e os recursos que ofrecen ademais solen comunicarse moi ben de boca a boca.
- A lista de espera para poder ter cita no departamento de Benestar Social é curta.
- Existe unha boa comunicación co centro de saúde e en especial co servizo de pediatría.
- A pesar de ser un concello pequeno dispón do servizo de educación familiar. O feito de non ter un número moi elevado de poboación facilita poder ter un coñecemento real das familias, as súas necesidades e un trato próximo. É un concello sen grandes problemas nas familias. Aínda se pode traballar desde a prevención.
- Boa percepción das nenas, nenos e adolescentes da educadora social. Non teñen unha connotación negativa deste recurso ao ser próximo e a encargada de impartir os obradoiros directamente nos centros de ensino.
- Existe o servizo de atención psicolóxica, terapia familiar e a menores (15 familias usando este servizo no 2024)
- A educadora familiar ten comunicación directa coas NNeA cando a situación o permite.
- No colexio existen protocolos activados contra o acoso e ciberacoso.
- Existe unha ordenanza que regula as tarifas e descontos para familias vulnerables e numerosas. (Require dun informe de Servizos Sociais favorable para poder acceder a el).
- Existen prazas nos campamentos para NNeA que teñen algún tipo de discapacidade.
- Sempre se intenta que toda a oferta destinada a NNeA sexa inclusiva.
- O programa de acollida de menores ao que acaba de sumarse o concello, gran avance en materia de protección á infancia.
- O servizo de atención psicolóxica ao que teñen acceso as NNeA do concello.
- O programa de fondo social europeo complemento de asistencia material básica.

RETOS

- Mellora-la recompilación de datos necesarios sobre infancia e adolescencia vulnerable.
- Levar a cabo máis accións desde o departamento de servizos sociais para visibilizar e detectar casos de abuso infantil.
- Mellorar a formación entre o persoal do concello en temas de protección á infancia.
- Incrementar o orzamento para a realización de programas específicos.
- Potenciar o asesoramento psico-pedagóxico, consolidando un espazo continuado no tempo para falar de temas que preocupan ás familias e que o profesional poida detectar necesidades ou carencias no contorno familiar.

d. A INFANCIA E ADOLESCENCIA DO ROSAL E A SÚA RELACIÓN CO CONTORNO

DEREITO A VIVIR EN CONTORNAS SEGUROS E LIMPOS

Agenda 20/30

Neste punto expóranse as medidas que o concello leva a cabo para asegurarse de que o municipio se constitúe como un espazo seguro para as nenas, nenos e adolescentes, tendo en conta os aspectos relacionados coa mobilidade, a seguridade percibida, os lugares, recursos, características, e actividades que se desenvolven.

O Rosal constitúese como o primeiro concello da Rede Ágora en aprobar a ordenanza de mobilidade amable nos espazos públicos, isto o fai tomando como referencia o dereito das persoas ao espazo público e marca un novo esquema de prioridades no seu uso. De facto, o espazo público é un dereito ao mesmo nivel que a sanidade ou a educación e denota que as persoas son a prioridade, promovendo a autonomía infantil. Isto o consegue: creando camiños escolares seguros; xerando seguridade na vía pública a través de políticas de tráfico calmado; fomentando un hábitat saudable a través de espazos amables coa infancia; e fomentando a mobilidade sustentable, especialmente ante a actualidade da crise climática.

Outra medida que desenvolve o concello é a renovación da praza do Calvario, con esta obra, recupérase espazo público onde a infancia e adolescencia pode desfrutar ao aire libre e nun clima de seguridade. Destináronse 18.000 euros á redacción deste proxecto para a mellora urbana e redes da contorna de Fucheiros - A Lomba, o cal contou cun proceso participativo para recoller suxestións e necesidades da veciñanza. Tamén se destinaron 11.000 euros para a redacción do proxecto de recuperación do espazo e mellora da calidade urbana na "Praza do Calán", en San Xián e outros 8.500 euros destináronse ao proxecto de recuperación do contorno do *Xogo en Pancenteo*. O obxectivo destas medidas é, entre outros, que a infancia e adolescencia local sexan prioridade, xerando lugares de calidade seguros, e creando espazos de convivencia e ocio.

O concello conta cun tecido de voluntariado sólido, sumándose ás actividades que propón a Asociación para a Defensa Ecolóxica de Galicia (ADEGA) no Proxecto Ríos. Van xa 17 edicións das xornadas de limpeza de ríos e as súas contornas, nestas existe a colaboración da infancia e adolescencia co mundo adulto, constituíndose por unha parte como unha actividade de sensibilización, e por outra, como unha actividade interxeracional.

Outra das iniciativas promovidas no municipio ten que ver coa nadal sostible. Os veciños do concello reúnen ano a ano para decorar o concello con materiais reciclados e naturais. Podemos atoparnos beléns feitos con madeira, animais decorados con follas, árbores adornados con bonecos de neve de envases de iogur... Con isto non só se coida o ambiente, se non que se dá unha colaboración interxeracional en todo o municipio.

Debilidades

- Tanto as familias, como o goberno local, así como as propias NNeA detectan unha falta de espazos cubertos para desfrutar en inverno enfocados sobre todo á adolescencia, pero tamén para que as familias poidan socializar cos seus bebés.
- Faltan espazos de ocio máis atractivos para a adolescencia.
- Faltan beirarrúas para poder ir andado ao centro educativo.
- Escasos espazos adaptados para NNYA con calquera tipo de diversidade funcional.
- As beirarrúas que hai son estreitas, moitas non permiten circular con carros de bebés, da compra etc.
- Concello mal comunicado entre as distintas parroquias e o resto do contorno debido a un transporte público deficiente.
- Faltan carrís bici.
- A localización do propio concello, afastado das universidades e centros de ensino postobrigatorio
- Falta de transporte público, recursos e instalacións municipais.
- A difícil conexión entre os barrios debido á gran extensión do concello.

Oportunidades/fortalezas

- Tódalas humanizacións, prazas públicas, espazos deportivos, parques, velódromos etc. que se foron construíndo ó longo destes últimos anos.
- Toda a poboación en xeral, así como as propias nenas, nenos e adolescentes consideran que o Concello do Rosal é un sitio seguro para a infancia e adolescencia.
- Todos os espazos naturais, espazos verdes (praia, montaña, monte, rio...)
- A proximidade que existe entre a poboación, o cal xera un gran sentimento de pertenza e arraigamento.
- As familias destacan os beneficios que achega un sitio rural, como é a tranquilidade, o contacto coa natureza, os espazos ao aire libre para xogar, a seguridade de coñecer a case toda a poboación, fan do Rosal un concello ideal para a crianza.
- O 60% das familias consideran que o Rosal ten un bo mantemento da limpeza das rúas, prazas etc.
- O 79% das familias considera que a recuperación do espazo público é beneficioso para a cidadanía.

RETOS

- Crear espazos cubertos para a socialización de adolescentes e familias con bebés.
- Crear espazos de ocio máis atractivos para os adolescentes.
- Mellorar a seguridade viaria. Seguir ampliando as beirarrúas.

- Consolidar a idea de que as NNeA non se lles oferten espazos de xogo pechados, se non que poidan ocupar todo o espazo público, prazas, espazos naturais etc. Concienciar á poboación sobre este enfoque no uso de espazos, que prioriza a persoa, fronte aos vehículos.
- Lograr que NNeA se impliquen na transformación e o mantemento do concello.
- Seguir adaptando o contorno para as NNeA con diversidade funcional.
- Crear máis carrís bici.
- Seguir loitando por conseguir un mellor transporte público.

e. EQUIPAMENTOS, SERVICIOS E ACTIVIDADES PARA A INFANCIA E A ADOLESCENCIA

DERECHO A SER NIÑAS/OS

Axenda 20/30

Neste punto expoñeremos todo o equipamento, os servizos e actividades que o concello do Rosal ofrece a todas as NNeA e outros que a pesar de non ser de carácter exclusivo para a infancia e adolescencia tamén contribúen a mellorar a súa calidade de vida.

No que a este punto se refire, faise evidente a gran extensión deste concello, o disperso que está e como o goberno local suma os seus esforzos por intentar minimizar o problema de non ser un concello moi denso en canto a poboación, pero si en tamaño. Para liquidar as diferenzas que resultan desta realidade, o goberno local aposta por acercar ás aldeas actividades que normalmente se fan en instalacións que só hai no casco urbano baixo o proxecto "culturais barrios", andainas interpretativas, por exemplo.

En canto á oferta de actividades, detéctase que existe unha franxa de idade, de 13 a 16 anos, na que as propostas que ofrece o concello son reducidas. Este é un reto que deberá afrontar na elaboración do I Plan Municipal de Infancia e Adolescencia, ademais de facelo contando coa participación da propia poboación afectada.

Cabe destacar o esforzo e o traballo levado a cabo desde o goberno local para adecuar o pavillón municipal e facelo máis accesible e sostible. Para iso realizou un investimento de 201.153,52€. Un proxecto que se levou a cabo a través dun convenio de colaboración entre a Secretaría Xeral para o Deporte. O obxectivo foi adaptar este espazo ás necesidades de persoas usuarias con diferentes tipos de mobilidade, con percorridos completamente accesibles que facilitan ademais do acceso ao público, tamén a posibilidade de realizar actividades de deporte adaptado.

Ademais, e seguindo o enfoque de sustentabilidade, político que diferencia a este concello, sacou a convocatoria unha obra cun orzamento aproximado de 335.000€ para o Campo de Fútbol da Mata, converténdose así nun dos primeiros concellos de España en licitar este tipo de transformación integral. As melloras propostas, que foron deseñadas por un equipo técnico especializado son: a ampliación da garantía de mantemento, a incorporación de megafonía, a valoración positiva de variantes de cambio de céspede que utilicen materiais drenantes máis sostibles en lugar de caucho, a limpeza de canalizacións, a instalación dunha varanda de aceiro con rede atrapa balóns, un novo sistema de rega e a renovación dos vestiarios. O obxectivo principal desta renovación é promover o deporte base e as escolas deportivas, contribuíndo ao desenvolvemento integral da xuventude local.

Outra das apostas importantes deste goberno é a reforma integral de todos os centros educativos do CRA María Zambrano. As primeiras investimentos foron para as escolas unitarias de Tabagón e Pías.

Grazas a unha axuda do programa DUS 5000 para subvencionar obras de mellora enerxética, o concello do Rosal obtivo unha subvención de 150.000 euros para a remodelación do colexio Pías, seguindo criterios de sustentabilidade ambiental. O total da obra ascende a 200.000€. As melloras realizadas foron: renovación completa do sistema de iluminación interior e da carpintería, así como das instalacións eléctricas, a instalación dun novo illamento térmico e un novo limiar que impermeabiliza o contacto co solo ou o illamento do teito e a instalación dun sistema de protección solar. Concedéronse case 18.000 euros para a renovación das instalacións de xeración térmica renovable e das redes de calefacción e refrixeración para financiar a instalación do sistema de aerotermia con bomba de calor de alta eficiencia, a incorporación de solo radiante en substitución dos radiadores eléctricos de alto consumo ou a implantación dun sistema de renovación de aire interior con ventilación mecánica e recuperación de calor para garantir a calidade do aire sen gastar enerxía en climatización. Con estas medidas, o concello conseguiu reducir ata oito veces as emisións de CO2 provocadas, dando así solución a dous dos grandes problemas que tiña. O consumo detectado na auditoría enerxética municipal, un, nas escolas unitarias e outro, a luz pública, para os que tamén obtiveron 1,2 millóns de euros de fondos europeos para a súa renovación.

A outra reforma realizada foi na escola unitaria de Tabagón, que renace agora como sede do CRA María Zambrano. O investimento foi de case 600.000€, financiada nun 65% con fondos europeos. Con esta renovación alcanzouse o aforro do 93% na demanda de calefacción e reduciuse nun 75% o consumo de enerxía primaria non renovable, así como un 71% nas emisións de CO2. Para a inauguración deste espazo realizouse a exposición fotográfica "Memoria dá escola rural" cunha recompilación de 100 imaxes das escolas unitarias desde os anos 50.

A continuación, detallaremos os equipamentos educativos, de ocio e tempo libre, culturais, deportivos, así como os programas, servicios e actividades.

Equipamentos educativos municipais

C.R.A, María Zambrano

(Couso, Fornelos, Novás, Pancenteo Marzán, Pías, Tabagón, Sede)

Escuela infantil Galiña Azul

CPI Manuel Suárez Marquier

Escola de música

Escola de Teatro

Equipamentos de ocio e tempo libre municipais

Centro social polivalente

Parques (ecoparque, Pías, Calvario, Morán, parque das Lamas, Cruz da Portela)

Equipamentos culturais municipais

Biblioteca

Auditorio

Equipamentos deportivos municipais

Polideportivo

Velódromo (as Faias)

Campo de fútbol (A Mata, Tamuxe, as Faias)

Cancha de fútbol sala (Novás)

Pista Tenis (Pías)

Campo footgolf

Programas, servicios e actividades para a xuventude

Cultura

Celebración día das letras galegas

Celebración día de Rosalía

Teatro

Programa tardeos na praza (cine na rúa, contacontos, música...)

Concurso normalización lingüística

Programa dinamización lectora

Entre viñas e viños

Feira do libro de segunda man

IV Feira do libro Luso Galaico da Ribeira do Minho

Contacontos "venres rebuldeiros"

Concerto de Santa Icíá

"O carriño do benquerer"

Festival de bandas/corais

Programa cultura polos barrios

Programa "faladoiros no xardín"

Visitas guiadas a Museo Cabaqueiro

Ocio e tempo libre

Celebración Nadal con obradoiros, campamentos, teatro, concertos, carreira san silvestre, festa de reis na praza

Orballo fest

Festival "Xente xida"

Festa de outono (maxia, música...)

Celebración de carnaval

Rula roupa, mercado de roupa de segunda mano

Celebración Samaín

Celebración Magosto

Campamento de verano

Xogos de mesa "Recuncho rebuldeiro"

Festa "da crianza"

Gradación alumnado 4º ESO

Festa de San Xoán
Festa de verano
Feira do viño (actividades para infancia)
Proxecto Son Rural

Deporte

Andainas
Torneos de fútbol
XXV Trofeo del Rosal de balonmán
Visitas guiadas aos moliños
Voluntariado limpeza da natureza
Encontro co deporte
Balonmán na rúa
Cadeira Joélette para persoas con mobilidade reducida
Préstamos de bicicletas para escolas deportivas
Proxecto Son Rural

Formación

Taller de Maruxiñas
Taller construción de hotel de insectos
Taller de Banda Deseñada
Taller pintura de cerámica
Taller de kokedamas
Obradoiro con coiro
Obradoiro a linguaxe das aves
Obradoiro acercamento aos ODS
Obradoiro coñecemento dereitos da infancia
Encontros con profesionais para alumnado de 4º ESO Traperos de Emaús

Entre as persoas adultas consultadas, así como as propias nenas, nenos e adolescentes destacan a falta de espazos cubertos para poder reunirse ou xogar en días de choiva.

Por outro lado, a oferta de actividades para infancia e xuventude son bastante abundantes, salvo a franxa de idade antes mencionada. E ao existir unha boa comunicación entre os distintos departamentos establécense criterios e obxectivos compartidos á hora de programar estas actividades.

Debilidades

- Tanto o persoal político, como as familias e os adolescentes consideran que é necesario mellorar a oferta de lle ocio para adolescentes.
- Existe unha ampla oferta cultural, pero considérase que é pouco adaptada a intereses da xente mozo.
- Para algunhas familias falta oferta de actividades extraescolares máis alá do deporte e a música.

Oportunidades/fortalezas

- Todos os **equipamentos** que xa existen no concello.
- Existe unha **gran oferta cultural** atractiva para a infancia.
- Hai numerosas iniciativas deportivas variadas e de **gran tradición como ciclismo, balonmán e fútbol.**
- A Banda de música do Rosal conta agora co seu propio conservatorio.
- Valorase moito a parte artística do alumnado. Oferta de obradoiros de afectividades, emocións etc. fóra de curriculum.
- O Proxecto "Encontro con profesionais", que se oferta para cuarto de ESO, para que as mulleres sexan tamén referentes en traballos masculinizados, e ao revés, que haxa homes referentes en traballos feminizados.
- Existe unha oferta sociocultural ampla para familias.
- O tecido asociativo oferta moitas actividades de idade e tempo libre (deporte, música etc. fomentan a participación cidadá)
- A pesar de ser un concello maioritariamente de xente maior invértese moito en xente mozo (humanizacións, rehabilitacións de locais para xente mozo, mantemento do pavillón, escolas, escola de música...)
- Existe un grupo de teatro para xente mozo. Colaboran con foco, que realiza acollidas e intercambios erasmus.
- Para as familias existe un bo equilibrio entre cultura e natureza. Así como a variedade de equipamentos.
- As familias consideran que existe unha boa oferta deportiva tanto para a infancia como para a adolescencia.
- As familias consideran que existe unha boa oferta de ocio e tempo libre para a infancia, pero non para a adolescencia.

RETOS

- Mellorar a oferta de idade e tempo libre para adolescentes.
- Manter o apoio ás actividades culturais e deportivas tan arraigadas na localidade.
- Ampliar a oferta de obradoiros de reciclaxe, campamentos, saídas á natureza con guías especializados, paseos, excursións, rutas en bicicleta e a cabalo, limpeza de ríos e convivencias para adolescentes polas mañás en verán.
- Ofertar máis actividades extraescolares que vaian máis alá do deporte ou a música.
- Consolida-la colaboración co tecido asociativo, potenciando a realización de actividades interxeracionais.

f. REDES DE COLABORACIÓN E CORDINACIÓN

Axenda 20/30

A Mesa de Coordinación Interna que se creou a principios de ano e que está formada polos seguintes departamentos: Alcaldía, técnica de Medio Ambiente, Educadora Familiar, concelleira de Benestar Social, Informadora Xuvenil, concelleiro de Xuventude, Técnica AEDL, concelleiro Vías e Obras, Secretaría e concelleiro de Urbanismo; ten como obxectivo fomentar unha cooperación efectiva entre as diferentes áreas do goberno local anteriormente mencionadas. A idea é ir aumentando o número de departamentos que a conforman, así como outras entidades sociais implicadas na atención á infancia e adolescencia.

O traballo coordinado entre os diferentes departamentos que teñen como destinatarias, directa ou indirectamente á infancia e adolescencia do Rosal, é unha realidade que xa existe no concello antes, mesmo, de formularse ser Cidade Amiga da Infancia. Pero deuse un paso máis ao conferirlle un carácter oficial.

O crecente interese pola protección e promoción dos dereitos das nenas, nenos e adolescentes levou a moitas institucións públicas a reconsiderar os seus enfoques e estratexias de intervención. No caso do Concello do Rosal, existe unha clara necesidade de sistematizar a información e os recursos, así como de implementar un modelo de traballo que permita unha mellor coordinación entre os actores involucrados. A creación da Mesa de Coordinación Interna é unha resposta a esta necesidade, buscando garantir que tódalas accións emprendidas sexan coherentes e aliñadas coas políticas públicas destinadas a este sector da poboación.

A Mesa de Coordinación Interna eríxese como un espazo de diálogo e colaboración, onde se congregan profesionais de diversas disciplinas, representantes de servizos sociais, educación, xuventude, e outras instancias do Concello. O seu obxectivo principal é facilitar a comunicación e o intercambio de información, promovendo así un enfoque integral que recolla as múltiples dimensións da vida da infancia e adolescencia do Rosal.

Para lograr a súa misión, a Mesa de Coordinación Interna adoptará unha metodoloxía de traballo colaborativa e multidisciplinar, baseada na análise de datos relevantes sobre a situación da infancia e adolescencia no municipio. Levaranse a cabo reunións periódicas onde se presentarán avances e resultados, así como espazos de reflexión e avaliación sobre as políticas implementadas. Durante estas sesións, espérase que cada representante comparta as súas experiencias, inquietudes e propostas, o que permitirá xerar un coñecemento colectivo e enriquecedor.

Un aspecto central no funcionamento da Mesa será a construción dun sistema de información que aglutine datos cuantitativos e cualitativos sobre a realidade da infancia e

adolescencia no Rosal. Este sistema servirá como base para a toma de decisións e a formulación de políticas, garantindo que as intervencións estean fundamentadas en evidencia e respondan ás necesidades reais das nenas, nenos e adolescentes.

Os obxectivos estratéxicos da Mesa de Coordinación Interna incluírán, entre outros:

1. **Diagnosticar** a situación actual da infancia e adolescencia no Rosal, identificando necesidades, recursos existentes e posibles brechas na atención.
2. **Fortalece-la** rede de servicios dirixidos á infancia e adolescencia, promovendo a interconexión e colaboración entre os diversos departamentos involucrados.
3. **Desenvolver** programas e accións concretas que respondan ás necesidades detectadas, priorizando a participación activa dos mozos na elaboración de propostas.
4. **Xerar** un marco regulatorio que garante a adecuada implementación e seguimento das políticas orientadas á protección e promoción dos dereitos da infancia e adolescencia.
5. **Avaliar** de forma continua o impacto das políticas implementadas, axustando estratexias segundo os resultados obtidos e as condicións cambiantes do contorno social.

A creación da Mesa de Coordinación Interna no Concello do Rosal representa un paso significativo cara á mellora da atención e protección da infancia e adolescencia. A través desta iniciativa, búscase non só diagnosticar a situación actual, senón tamén establecer medidas prácticas que promovan o benestar das persoas mozos na comunidade. Traballando en conxunto, o Concello, as organizacións sociais e a comunidade poderán construír un contorno máis seguro e favorable para o desenvolvemento integral das nenas, nenos e e adolescentes, asegurando que os seus dereitos sexan respectados e promovidos adecuadamente.

Este esforzo colectivo non só beneficiará á infancia e adolescencia, senón que contribuirá ao fortalecemento do tecido social no Rosal, xerando un impacto positivo que perdure no tempo

Debilidades

- A coordinación efectiva **require tempo e esforzo**, o que pode ser complicado nun contorno onde as tarefas diarias xa son numerosas.
- A integración de diferentes equipos e departamentos que, a miúdo, teñen as súas propias dinámicas e formas de traballo.
- A resistencia ao cambio pode ser un obstáculo significativo, xa que algúns empregados se poden sentir incómodos ao modificar as súas rutinas establecidas.
- Falta de formación específica sobre protección á infancia e dereitos entre o persoal técnico e político do concello.

Oportunidades/fortalezas

- Compromiso por parte dos integrantes da Mesa de Coordinación Interna. Moi polo labor de traballar de forma coordinada e desde o enfoque de dereitos da infancia.
- O número dos profesionais implicados/as facilita a coordinación máis alá das reunións formais do grupo
- A colaboración entre departamentos pode levar a unha maior eficiencia e resolución máis rápida de problema.
- Pódense compartir recursos, coñecementos e experiencias, o que enriquece o traballo colectivo.

RETOS

- Crear liñas de traballo estratéxicas que perduren no tempo.
- Calendarizar as reunións da Mesa de Coordinación para que o persoal técnico e político poida encaixalas no seu ritmo de traballo.
- Ofertar formacións relacionadas con temas específicos ou con necesidades do propio departamento para motivar a asistencia do persoal técnico e político.
- Ampliar a coordinación a axentes externos (Asociacións, clubs deportivos, escola de música, ...)